

Василь Буденний

Вдома,
в школі
і в дворі...

Департамент інформаційної діяльності
та комунікацій з громадськістю
Чернігівської обласної державної адміністрації

Василь Буденний

Вдома, в школі і в дворі...

Вірші для дітей дошкільного
і молодшого шкільного віку

Житомир
ТОВ «Бук-Друк»
2017

УДК 821.161.2

Б 90

Книга видана коштом обласного бюджету Чернігівської області в рамках обласної Програми підтримки розвитку інформаційної та видавничої сфер Чернігівщини на 2016–2020 роки.

Не для продажу.

Буденний В. Й.

Б 90 Вдома, в школі і в дворі... [Текст] : вірші для дітей дошк. і мол. шк. віку / В. Й. Буденний. — Житомир : ТОВ «Бук-друк», 2017. — 96 с.

ISBN 978-617-7607-47-1

Збірка для дітей дошкільного віку запрошує до дитячих забав, переживань, навчання — всього того, чим наповнене життя дітей такого віку. Більшість творів пройшли апробацію дитячою аудиторією на обласному радіо і телебаченні, а також у попередніх книгах автора.

УДК 821.161.2

ISBN 978-617-7607-47-1

© Буденний Василь. 2017

© ТОВ «Бук-Друк», видання, 2017

1

Рано-вранці на зорі

В колі друзів

Є в Антошки справжні друзі
В дитсадочку і в окрузі.
І в будинку, і в дворі –
Друг Антошка дітворі.
А чому, а все тому,
Що хлопча привітне,
Усміхається до всіх
Сонечком у квітні.
Менших він не зобижа,
З старшими він ладить,
Що ж йому нам побажать,
Що ж йому порадить?

А порадить, як на те,
Маємо Антоші,
Щоб він був не раз на день
Отаким хорошим,
А щоб був у повсякчас,
В будь-яку годину
Гарним хлопчиком для нас,
Мамі ж – добрим сином.

Таня вже не хоче спати

У Сонька, Лінька й Дрімоти
Лиш одна на всіх робота:
Полежати та поспать,
Позіхнуть, подрімати.
Ліньками усіх обняти,
Подрімати і поспати.
Інших в них нема турбот.
Чим же нам їх побороть?
Особливо вранці-рано,
Як іти в садочок Тані, -
І Сонько, й Лінько, й Дрімота
Мають для себе роботу:
Ніжно Таню обнімають
І вереду не пускають.
Чуть у ліжечку тоді:
- Спати хочу, не будіть!
Чути в ліжечку неначе
Таня хника, Таня плаче.
Ось тоді на допомогу,
Щоб їй встати враз на ноги,
В дім заходять по порядку
Умивальник і зарядка.
В них під музику хода,
З крана аж співа вода.
Умиває Таня личко, -
Бризки наче над потічком –
Так Сонько, Лінько й Дрімота
Опинились без роботи.

Про хмаринки й веселики

Зазвичай вже так ведеться –
Сонечко до всіх сміється,
А хмаринки, ті ж неначе
То сумують, а то плачуть,
Та якби лише хмаринки,—
Так веде себе й Галинка.

А чому, сама не знає:
Чи таку вже вдачу має,
Чи образив хто, можливо,
То щоб з нею сталося диво,
Щоб розвіялись хмаринки
Й посміхнулись веселики,
Треба з вами, любі діти,
Їй найшвидше подружити.

Домовлялись ґави

Домовлялись якось ґави
Вдень зустрітися на лаві
Чи в суботу, чи в четвер,
А чи завтра, чи тепер...

В парку лав отих багато,
Спробуй, лишень, облітати.
То ж і ловлять ґави ґаву
І під лавами й на лавах.

Побігунечка

Тупи-тупи, ноженята,
До матусі і до татка,
Ну, а потім -до бабуні
Топи-топи, побігуні.
Тупцю-тупцю, внучко мила,
Доки ніжки не втомились,
А натомляться, тоді
До дідуні швидше йди:

Він візьме на теплі руки
Побігунечку-онуку
Й піднесе тебе увись –
Все довкола роздивись.

Дітки природи

В Сонця дітки-променятка
Зранку вийшли на зарядку
Та й побігли на лужок,
Потім полем за лісок,
Далі вистрибом до річки,
Щоб напитися водички.
Легше ж буде працювати –
Всіх довкола зігрівати.

Вітер діток має теж,
Їх до купи не збереш.
Розлетілися по світу,
Та ти можеш їх зустріти

Й попрохать в них при нагоді
Чи тепла, чи прохолоди.
Вітерець-вітрунчик кожен
Все для вас зробити зможе.

В Ночі ж дітки – нічнички
Уляглися на бочки
І клубочком, і на спинку...
Де дівчатко, де хлопчинка?!
Навіть мамі не вгадать,
Солодко вони так сплять.
Просяють і тебе заснути,
Щоб бадьорим вранці бути.

А в Дощу і в Дощовиці
Дітки купані в криниці,
Крапельниками їх звуть.
Це ж від них усі ростуть:
Трави, деревця, грибки,
Та найперше малюки.
Крапельники, час не гайте,
Щедро діток поливайте!

Знайти матусь допоможи

Грались на лужку качата,
Індичата і лошата,
Поросятка і телятка,
Ведмежатка і ягнятка,
Лисенята й вовченята,
Солов'ята й слоненята...
Я, повірте, там зустрів
Різних-різних малюків.
Гралися вони в «чомучки»,
В «доганяли» й «підстрибучки»,
В «підглядачки» і «дражнилки»,
Та найбільше - у «мирилки»...
Раптом десь взялася хмара,
Чорна хмара, мов примара,
І не просто дощова,
Чорна хмара – грозова.
Налякала всіх малят,
Нум, вони матусь шукать:
Мчить ягнятко до вовчиці,
А телятко до лисиці,
Мчить до курки гусенятко,
А до гуски лисенятко,
Солов'ятко до сови –
Мчать від страху ледь живі.
Хто ж допоможе, як не ти,
Їм своїх матусь знайти.

Оленка теж хворіє

Захворів в Оленки братик,
Треба ж його лікувати.
Щоб він тільки не хворів,
Запросили лікарів.
Він жалівся на животик –
Дивляться ж йому у ротик.
Кажуть, що у нього зубки, —
До грудей же тулять трубку.
Наче й справжні лікарі,
А лікують, як у грі.
Стане братик поправлятись,
Знов дозволять з ним їй гратись,
А поки що тато й мама,
Попрощавшись з лікарями,
Заграють із ним неначе,
Хоча він уже й не плаче...
Їй сидіти ж кажуть тихо,
Без «ганялочок» і сміху.
А ви спробуйте зуміть
Десь в куточку так сидіть.
Як батьки не зрозуміють, —
Від нудьги також хворіють...

Чудасія

- Диво-диво, чудасія:
Жито з просом я посіяв,
А вродив-таки горох...
Ох...

- Та хіба це чудасія?
Гнат нічого й не посіяв,
А вродило о-го-го...
- Ну, мерщій кажи:
чого...

- Як чого?
Та бур'яну,
Кропиви та дурману.
Гарний видався врожай.
Вже й не
Ох.
А вже ж
А-я-й.

Не підходьте близько

У дворі, побіля хати
Ходить півень кострубатий:
Жовтий дзьоб, червоний гребінь,
Хвіст, мов райдуга у небі.
Оком гордо блиска –
Не підходьте близько.

Кіт Васько – ледачий пан
Скочив з ляку на паркан,
Пес Бровко ж не бачить, буцім,
Зачаївся тихо в будці.
І останній із шулік
З-під небес лякливо втік.

Тож не бійтеся, курчата,
В піжмурки із нами гратись.

Ми отару випасаєм

Рано-вранці на зорі
Два веселі вівчарі
Виганяли із кошари
Напівсонну ще отару.
Та найперші променята
Сон зуміли той прогнати.
Враз тут все замекало,
Замекало, забекало
І пішло на випас вряд,
Наче, справді, на парад:
Вівці, баранці, ягнята,
А за ними ще й малята
Вівчарям допомагають
Ту отару випасать.

Про що мріє котик

В Антошки сьогодні справжнісіньке свято,
Таких свят і справді бува небагато –
Нарешті! Нарешті! –
Не може й повірить,
З'явився акваріум в їхній квартирі.
В нім клоуни, гупії, півники навіть...
Ото було б добре із ними поплавать.
Та котик Маркіз не про те, певне, мріє,
Так дивиться пильно,
Сказать лиш не вміє.
Про що мріє він, та не може сказати,
Ви можете, дітки, самі здогадатись.

Хто наш сон охороня

Оченята сонні-сонні
І в Антошки вже, і в Тоні.
Під повіки опустились,
М'яко віями укрились –
Так до них прилинув Сон
Та й усівсь, мов цар на трон.
Буде ніч він царювати,
Змусить всіх довкола спати:
І жучків, і павучків,
Й тих, хто спать ще не хотів.
Песик лиш не буде спати,
Треба ж сон охороняти.

2

Головний собі я сам

Головний собі я сам

Ох невесело мені,
Всі ж довкола — головні.
Головують наді мною,
Щоб я що, було, не скоїв.
У дворі, у школі, вдома –
Від повчань уже оскома.
Тільки і чуть:
- Там не ходи,
Щоб не трапилось біди.
Тільки й чуть:
- Сидіти тихо
В мить, коли я повен сміху.
А мені всякчас охота
Хоч якусь робить роботу;
Як не бігаю – малюю,
Щось ладнаю, щось майструю,
Та натомість нагороди
Мені кажуть, що я «школа»,
Тож коли я сам лишаюсь,
Що мені робити,— знаю:
Головую вже я сам,
Хоч в кімнатах й тарарам.

Я з дівчатками дружу

Я з дівчатками дружу – дивина,
Не кажу: «м'яча не дам», а кажу їм: «на».

Не змітаю їхні випічки з піску
Й не хапаю їх за коси на льоту.
Не дражню, не обзиваю смішно їх,
Вже не сльози бачу їхні – чую сміх.
Це ж тому, що я матусю, страх, люблю
І для неї, що захочете, зроблю.
Мені мама розказала, як жила,
Як дівчам вона беззахисним була,
Як її колись побили хлопчачки...
- Де ж беруться бузувіри отакі?! –
Так подумав та й згадав, що сам чинив,
Перед мамами, що будуть, завинив,
Тож тепер дружу я з ними – дивина.
Нас хлопчина-забіяка обмина.
Я ж зумію всіх дівчаток захистить,
Бо про маму пам'ятаю кожную мить.

До Десни із слоненятком

Знаю – на велосипеді
Можуть їздить і ведмеді,
А на чім поїде слон,
Як у нім он стільки тонн.
Він розтрощить і авто,
Ще й велосипедів сто.
Кожній мавпі про те звісно,
Що слону усюди тісно:
В літаку, на тепловозі...
В дідуся Грицька на возі.

А на нім, разом із дідом,
Нас не десять – тридцять їде.
Й хоч на возі нас багато,
Та однак для слоненяти
Одне місце ми б знайшли,
Хоч самі б і пішки йшли.
Раз-два-три і раз-два-три –
Бігли б ми за ним згори.
Ми б для слоненяти
Влаштували свято –
Хай воно хоч раз із дідом
До Десни, як ми, проїде!

Ковбой

Вистрибую в двір
І допоки не знаю,
У що, де і з ким я
Сьогодні пограю:

Оленка хворіє,
Микита ще спить,
Аж бачу сіріє
Під вікнами кіт.

Чомусь він мустангом
Удавсь мені враз –
Вірьовка мені
Знадобилась якраз:

Ласо з неї звив
Та й накинув на нього.
Побачили б ви,
Що там вийшло із того.

Мустанг не брикався,
Та боляче дряпавсь,
У нього ж не ноги,
А тигрячі лапи!

Іржав по-котячи:
- Няв-няв, няв-няв-няв.
Я певен, в мені
Він ковбоя впізнав.

Хотів я мустанга того
загнуздати,
Однак він по-тигрячи
Вмів ще й кусатись.

Мандрівник

Коли я сам, здавалось вам,
В квартирі залишався,
То спершу справді сумував

І сам ні в що не грався.
А потім я зробив літак
Із білого паперу.
Подав собі до злету знак
І вилетів у двері.
І в небо високо злетів
Далеко-предалеко,
Що навіть вслід заклекотів
Здивований лелека.
Летять в моєму літаку
Мої найкращі друзі:
Маленький Принц і Вінні-Пух,
І Карлсон, й кіт мій Кузя.
Максимко з двору теж летить,
Із садика – Сергійко.
Ми облетіли цілий світ,
Побачили он скільки:
І різних звірів, і птахів
На островах незнаних...
Допір літак не залетів
З вітальні аж до ванни.
Обличчя щось моє сумне –
Скінчилось в літаку пальне,
Та сум я той осилю –
Напну скоріш вітрила.
І друзів знов позву,
Й на яхті морем попливу...

Піжмурки

Доки вже мені жмуриться
- Раз, два, три.., – шукаю Гриця,
На чотири і на п'ять зможу Гриця
відшукать,
На рахунок сім і вісім
Я знайду його і в лісі.
Долічив до десяти,
Та ніяк не зміг знайти.
І під ліжком, й під диваном,
В коридорі, кухні, ванній,
В шафі, навіть на полиці,
Ну ніде ж немає Гриця,
Засмоктав мо' пилосос,
Хоч кричи за Гриця: «SOS».
Та почув раптово Коля
Голос друга з антресолей:
- Тут я, а не в темнім лісі,
Та ніяк не можу злізти.
Допоміг йому Микола
Опуститися додолу.
Й знов на «два...чотири, п'ять»...
Йдуть ховатись і шукать.
Грають в піжмурки хлоп'ята,
Тільки де вже ж їм ховатись?

Я на ковзанку спішу

Гарна видалась погода,
Все довкіл взялося льодом:
Лід на річці, на ставку
І на ковзанці в садку.
Припікає морозець –
Осені прийшов кінець.

Лижі, ковзани, санчата,
Натомились вже чекати,
Скоро я на них помчусь,
Вже ж я впасти не боюсь...

По-секрету: річ у тім,
Що мені вже скоро – сім.
По секрету (це ж між нами):
Не вожусь я з малюками.
Як вони, я вже не плачу,
Я ж дорослий, всі ж це бачать.

Ким бути

Був сьогодні я вже зранку
І таксі, і навіть танком,
Мотоциклом мчав по треку,

Пароплавом плив далеко.
Я гудів, немов літак,
Я дирчав і так, і сяк,
Витотохкував ногами,
Що злякалась навіть мама.
Паровозом то ж я був –
Так свистів і в труби дув.
Друзів я ж возив з собою
Залізницею й рікою,
По дорозі і по морю.

Але сталося так, як вчора,
Коли був я самоскидом,
Знизу збіглися сусіди,
В двері почали дзвонити,
Татові щось говорити...
Повернувся татусь з перону
Й світлофор ввімкнув червоний.
Певно, щоб я зміг збагнуть,
Ким мені назавтра бути!

Гралися у тата й маму

По секрету (це ж між нами),
Грались ми у «тата й маму».
Як годиться, я був татом,
І дітей я мав багато.
Дозволяв їм вдень не спати,
Ковдри з ліжечок скидати,

Верхи їздить на стільцях,
Тараторить без кінця,
У морозиві купатись,
Навіть жабок в руки брати.
Все, чого бажали в світі,
Дозволяв своїм я дітям.
Весело було нам всім –
Дахом вниз ставав наш дім.

Віршик склався так мені

Цілий день вірші складаю,
А про що, – і сам не знаю.
Навіть хай і невпопад,
У кінці лиш був би лад:
- У ворони — крила,
В мене ж — лук і стріли.
По дорозі суне кіт –
Босоногий, без чобіт.
В дитсадок й до школи
Діти ходять голі.
Може, й не до школи...
Може, і не голі.
Віршик склався так мені,
Хочеш слухай, хочеш — ні.

Як швидше підрости мені

Коли вже буду я шкільням,
А не таким ось дошкільням?
Коли вже буду я до школи
Сам, а чи з друзями ходить?
І вже мене ніхто й ніколи
Не буде малюком дражнить?
На кожне слово те «малюк»
Я в двері – грюк, ногами — стук,
Надму сердито губи.
Не дам себе голубить!
Коли я буду вже шкільням,
А не таким ось дошкільням?
Щоб швидше підрости мені,
Не буду вже казати «ні»,
А буду їсти кашу,
Ростуть від неї, кажуть.

Тоді і буду я шкільням,
А не таким ось дошкільням.
А ще навчусь читать, писать
І все, що бачу, малювати,
А ще, щоб не забути,
Слухняним треба бути,
Тоді і будеш ти шкільням,
А не таким ось дошкільням.

Помічник

Я люблю допомагати
У кімнаті прибирати:
Всі авто, а їх мо сто,
Ставлю я окремо,
Щоби знов не довелося
Їх шукать даремно.
Пістолети і ракети
Луки, стріли, кулемети –
Всяку зброю, що тут є,
Склав під ліжечко своє,
А розбірну залізницю
Я поставив на полицю.

Своїх друзів: мавп, ведмедів,
Зайця на велосипеді
Покладу до шафи,
Там вже спить жирафа.
Мама й тато дуже раді,
Що в мене такий порядок.
Я ж бо думаю про те,
Як розкидать все оте,
Щоб батькам допомагати
Знов кімнати прибирати.

Непосида

Хто сказав, що це не я,
Що це книга не моя,
Що комп'ютер цей не мій
І що я не буревій?

Хто ж тоді новеньку книгу
Обписати вмить устигнув,
Хто з комп'ютером у парі
Про незвичні ігри марить?!

Хто лишився сам удома,
Розкидає все невтомно?!
Мама каже, що вже свій
В нас з'явився буревій.

Я ж спитати не наважусь,
Чи це так про мене кажуть?

Коли так, зізнаюсь я:
Книга в кляксах – то моя.
І комп'ютер також – мій,
Тільки я - не буревій.
Я (спитайте в мого діда)
Просто хлопчик-непосида.

Невдалий вихід

Випав сніг, зима ж на дворі,
Чути гамір в коридорі:
Щось там брязка, грюка, пада –
В двір збирається то Вадик.
Ковзани взяв і санчата,
Лижі в руки зміг ще взяти,
Ключку тягне під пахвою –
Почувається героєм:
Повна ж форма бойова,
Та тут сталися дива:
З поверхів допоки збіг,
Танути почав той сніг...
Повернувся додому Вадик
До нового снігопаду.

Футболіст

Ще тільки випурхнув із льолі,
А вже м'яча ганя по полю.
Й про що не говорив би з вами,
А мову зверне на футбол.
Напевне й дума вже ногами,
Бо на вустах лиш «пас» та «гол».
Весь вільний час в дворі і в школі
Андрусь ганя свій м'яч футбольний.
Гравець, як бачимо, надійний,
Знання ж у школі – так собі:

В щоденник свій «хет-трік» подвійний
З подачі вчительки забив.
Та не хова від нас він мрію:
Шевченком буду я – Андрієм!

Лікар Віка

Хоч у третім класі Віка,
Для собачок – справжній лікар,
Кошенятам – медсестра,
Це ж насправді, а не гра.
В школу йде, а чи зі школи,
В неї ліків тих доволі:
Бинт, зеленка, різні мазі
В поміч кожній бідолазі.
І котлети, й бутерброди
Безпритульним і голодним.
Хоч вона й не Айболить.
Бідолаг лікує вмить.
Співчуттям і добротою
Найстрашніші рани гоїть.
Хоч у третім класі Віка,
Для собачок – справжній лікар,
Кошенятам – медсестра,
Це ж насправді, а не гра.

Знавець мов

Вундеркінд Івась, їй-право,
Мову зна птахів, звірят.
Вийде в двір хлопчина славний
І вітає всіх підряд:
- Кар-кар-кар,
- Так до ворони,
Горобцям кричить:
- Цвірінь,
А синичці-невеличці
Тонко й ніжно
- Тінь-тінь-тінь...
- Гав-гав-гав, -
Віта собачку...
Киці – так протяжно:
- Ня-а-ав!
«Добрий день!» -
До нас, одначе,
Чи забув,
А чи не знав...

Як гарно бути без дорослих

У війни грались і в дражнилки,
У підслухачки і мирилки,
У загадайки й відгадайки,
У Знайки навіть і Незнайки.
Були ведмедями й слонами,

Як не було дорослих з нами.
Ох, як нам весело було,
В кімнатах все в нас ожило:
Подушки високо літали,
Все рухалось, мов на вокзалі,
Були вагонами стільці, -
Ми їхали ж в усі кінці.
Хотіли в піжмурки ще грати,
Та тут прийшли і мама, й тато:
Нас із Петьком – враз у куток,
А Юру – вчить якийсь урок.
Бо він же в нас в четвертім класі,
Та, як і ми, хотів погратись.
Тепер ми із Петьком без Юри
Сидим тихенько у зажурі
Й ніяк не можемо зрозуміть,
Чому в дорослих інший світ.

Рибалки

З братом старшим менший Вова
Вудочками рибу ловлять:
І плотвичку-невеличку,
Й окунця-середнячка,
А то раптом над потічком
Чуть:
- Зірвалась от-така!...
З братом старшим менший Вова

Усіляку рибу ловить,
Навіть йоржика вловив
Зовсім вже малого,
Зняв з гачка і відпустив,
Що кому до того.
А собі сказав на те:
- Хай до сома доросте!

3

Веселий голос подаю (абетка-мозаїка)

**Аа, Бб, Вв, Гг, Ґґ, Дд, Ее, Єє, Жж, Зз, Ии, Іі, Її, Йй,
Кк, Лл, Мм, Нн, Оо, Пп, Рр, Сс, Тт, Уу, Фф, Хх, Цц,
Чч, Шш, Щщ, Ъь, Юю, Яя, ДЗ*, ДЖ***

*Буквені сполучення ДЗ і ДЖ не входять до української абетки, але є часто вживаними в нашій мові, тому ми включили їх до своєї абетки-мозаїки.

Веселий голос подаю

Ганна, Влада та Марина,
Маша, Ната ще й Мальвіна
Вчаться в першій класі «А»,
Там без «А» імен нема.

У Єхидни і в Єнота
В зоопарку є робота –
Дітям радо посміхатись –
Вдень їм ніколи й погратись.

В перегонах козеня
Козенят переганя,
Весело їм мека: «Ме,
Я ж прудке і не німе».

Учням нагадав учитель:
- Будемо буквар учити.
А чи зможе наш учитель
Научити мавпу Чити?

Із небес орлиним оком
Розглядав орел сороку
І ворону, й горобця,
Ще й Олежку-молодця.

Три Микити - командири
Завжди – на сторожі миру,
З командирами й солдати
Будуть мир охороняти!

Ігорь, Інна та Іванко
В літаку літають зранку.
В їхнім літаку крилатім
Є місця і дошкільнятам.

Їдуть Ївги, Майї, Раї
У веселому трамваї.
Контролери ж їжачки
Просять їх придбать квитки.

Спитало Я:
- Без мого «Я»
Як буде зватися земля?
І Якова без «Я» нема.
Чому ж остання буква «Я»!?

В озері Юрась зумів
Наловить в'юнких в'юнів,
А дві Юлі-веселушки
З тих в'юнів зварили юшку.

Веселинки – скоромовки

Б'є Богдан в басистий бубон,
Надимає щоки й губи
І гуде, немов труба,
І під звуки ті стриба.

Тільки й чути звідусіль:
Де Віталик, де Василь,
Вірші чом вони не вчать?
Певно, легше їм мовчать.

В перегони грає Гнат,
Нам його не наздогнать.
А щоб наздогнати Гната,
Себе ж треба підганяти.

Гавкнув песик Гаві: гав!
Не лови ти, Гаво, гав.
Бач, літає Гедзь неситий
Хоче Гаву укусити.

Оддубасив дуба дуб,
Ледве дуб той не задуб,
- А чи можна так дубасить? –
Дуб питає в дуба басом.

- Я дружу, дружу, дружу, -
Жучить жук своє «жу-жу».
Треба ж з усіма дружити,
Бо без дружби важко жити.

Зайчик Зай без зайвих слів
Зебру в гості запросив.
Та забув наш зайчик Зай
Взять квиток їй на трамвай.

Клим питає у Миколи:
- Чом так кактус руки коле?
Климу відказав Микола:
- Кактус не чіпай ніколи.

Лесик, Оля, Коля, Ліза
Вчотирьох несли валізу,
Так, неначе в тій валізі
Замість іграшок – залізо.

Мама мавпа неуміло
Мавпенятко мила милом,
Бо водою не зуміла
З мавпенятки змити мило.

- Нум, Наум, із нами снідають, —
Просять брата Натка й Ліда.
Тільки-но сказали: «нум» —
Намина млинці Наум.

Полюбляє спать Пилип,
До подушки аж прилип.
Гей, Пилипе, годі спати —
Треба в хаті прибирати.

Будить Григір рано-рано
Друга вірного Романа,
Щоб піти разом з Романом
Вудить рибу у лимані.

Сидір сіна накосив,
На покіс спочить присів.
Доки Сидір спочиває,
Хай покоси підсихають.

В Толі, Тита і Микити
На усіх одне лиш літо.
- Як нам літо те ділить? —
Запитав у друзів Тит.

Фіолетово-червоні
У Юхима вийшли коні.
Він їх так розмалював –
Більш фломастерів не мав.

Похвалявся Хомі Юхим
Вийти із води сухим.
А як в річці покупався,
Більш уже не похвалявся.

В цапа гілку цап поцупив,
Гілку цапу цап не вступить.
Суперечка без кінця.
Через гілку з деревця.

По болоту чапля чапа,
Чапля чапає неквапом
На запросини тетері
З нею вдома повечерять.

Шепотіла миша миші:
- Не порушуй нишком тиші.
Мишка ж інша каже:
- Ша,
Кіт на лови поспіша.

Щебетушка щебетушці
Щебетала щось на вушко.
Щебетала щось веселе,
Що аж сміх стрибав під стелю.

І Сергійко, і Марійка
Поливають грядку з лійки.
Йосип менший – от невмійко,
Він полив себе із лійки.

Безголосий м'який знак,
Та без нього нам ніяк
В слові «рись» не обійтись:
Рись – це ж кішка, крупи ж – рис.

Грають дзвони в передзвони,
Дзвінко дзеленчать і дзвонять.
Чути навіть, як в лісочку
Лісові дзвенять дзвіночки.

Джмелик джему скуштував
І матусю попрохав,
Щоб іще матуся мила
Джему джмелику зварила.

4

Кличе дзвоник на урок

Перший раз – у перший клас

Кличе дзвоник на урок...
Що за чудасія –
В клас вкотивсь живий клубок
Й сміх довкіл посіяв.
Прошумів і просміявсь.
Потім враз розплутавсь –
Й кожен учень учнем став –
Так повинно й бути.
Бо до класу вже зайшла
Їх Любов Петрівна
І розмову повела
Про цей світ предивний:
І про сонце, дощ і сніг,
Про пташок, звіряток,
Щоби кожен з учнів зміг
Щонайбільше знати.
Щоб умів писать, читать,
Швидко рахувати.
І красиво малювать,
Ще й вірші складати.

Важковаговик

На екватор чи на полюс?!
Не вгадали – це ж до школи
Відряджає Петруся
Зранку вже родина вся.

Туго рюкзачок набитий,
Так, немов кабанчик ситий:
Окрім зошитів і книг,
Там й торішній, певне, сніг.
Там спорт одяг й бутерброди –
Пригодяться у «поході».
Компас, фарби, олівці,
Щоб не збивсь на манівці.
Дві рогатки на додачу
(Вже ж по них ворони плачуть).
П'ять підшипників, лопатка...
(Навіть для Петька — загадка).
На всяк випадок поклав,
Певне, для шкільних забав,
А ще тістечка й цукерки
Втисла ледь бабуся зверху,
Все б гаразд, та от біда,
Чом важка в Петька хода?
З ношею, либонь, такою
Треба враз давать «Героя».

Іноземець

Облягли слова-нікчеми
Другокласника Артема:
Замість «добре», каже: «кльово»,
Замість «взувсь» - «натяг підкови»,
«Лох», «слабо», «тусовка зліва» -
Слів нікчемних ціла злива.

Вчора нашого Артема
Навіть Рекс не зрозумів
І подумав:
- іноземець
Із Нікчемних островів.
І якби Артем наш вчасно
Добрих слів не зміг згадать,
Вірний Рекс зумів би «класно»
«іноземця» покусать.

Зіркова хвороба

Я вмю уже і читать, і писать,
І розмальовувать, і малювати.
Умю до ста та ще й більш рахувати,
Ділити і помножить, додать і відняти.
Тому-то й міркую тепер я собі:
- Ну що мені в першому класі робить?!

Не те що у першому, а й в другому навіть...
Я школу знаннями зумів би прославить.
І школу свою, свій під'їзд і свій двір,
І слава б моя долетіла до зір...
Отож і міркую тепер я собі
- Ну що мені в першому класі робить?!

Вища математика

Цукерки між друзями можна ділить
Й морозиво порівну навіть,
Одначе не можу собі уявить,
Як можна ділить поміж нами
Цю лаву, на котрій ми всі сидимо
Й поділене порівну все те їмо.

І м'яч на частини не можна ділить,
Хоч в грі ним потрібно ділитись, -
Без вправного пасу чи можна, скажіть,
Супернику гол у ворота забити?
Не ділиться й дружба (якщо вона є)
В ній спільне ж усе – і твоє, і моє.

Шкільний ранець

Всюдилаз і всюдихід
В нім — знання мої й обід.
І досягнення у спорті,
І моє музичне «форте»,
І малюнки із натури,
Ним ламати можна мури.
Він і штанга на воротях,
Щит, коли хто йде супроти,
І боксерська груша – він...
...Й крейду витер ним зі стін...
Терпеливець, друг найкращий,

Та мені за нього страшно:
Як на нім я з гірки їду,
Він стає вже самоскидом,
Відстібаються замки,
Розлітаються книжки
І усяка всячина,
Вами ще не бачена.
Та одначе ранець свій
Не змінюю на новий.
З ним іще ми при нагоді
У похід не раз походим.

Бюро добрих послуг

Такого у нас не було ще ніколи –
Бюро добрих послуг відкрилося в школі,
Ви хочете вірте, а хочете — ні,
До нього схотілось звернутись мені.
Замовив собі там хороші оцінки
І гарну замовив собі поведінку,
Мене, щоб за приклад всі мали у класі,
Щоб друзі та й сам зміг на себе покластись.
Щоб спізнень уже не було на уроки.
І чемному будь, і уважним хоч трохи,
Щоб вчителька наша Надія Петрівна
Мене похвалила –
Ото було б дивно.
І ще у бюро дав я кілька замовлень,
Мені ж відказали, щоб я був готовим

Оте усе мать
Хоч сьогодні, хоч завтра,
Лиш дечого треба позбутись назавше:
Зневаги до менших, зазнайства і ліні,
Гультяйства в мені не було щоб віднині,
Не їздити більш на чужому горбі,
Лиш совість носить у собі й на собі.
Мовляв, хоч важка та невидима ноша,
Без неї не матимеш того, що хочеш.
Ви хочете, — вірте, а хочете, — ні,
Порадьте, однак: що ж робити мені?

Про котів-забіяк

Зустрілись на даху коти,
Занявкали:
- Хто ти?
- А ти?
Нявчали і мурчали,
Бурчали і кричали.
Як голос втратили вони
З того чи іншого вини,
У хід тоді щосили
Враз пазурі пустили.
Затим в клубок сплелися,
Мов дикі звірі в лісі,
Так дряпались і бились,
Що з даху вдвох звалились.
Тепер лиш чути їхнє «Ох»,
Немає ж клепки в них обох.

Таких картин доволі
Бува в дворах і в школі.

Мрійник

Де б мені знайти планету,
Щоб усе, що забажалось,
Я на ній, неначе в казці,
В мить одну зумів знайти:
Щоб не вчитись, а все знати,
І без дружби друзів мати.
І самому хлопців з двору
Обіграти у футбол.
Щоб усі на тій планеті
Слухались мене в усьому:
І малеча, і дорослі,
Навіть наші вчителі,
Щоб робив я там, що схочу,
І щоб зранку і до ночі
Міг я пісеньку веселу
Про таке життя співать.
Та, на жаль, усі планети
Вже давним-давно відкриті.
І в казки не так вже вірю,
Бо ходжу в четвертий клас.
Та свою одначе мрію
Зберегти в собі зумію,
Бо мені ж із нею справді
Жить і вчитись веселіш.

Незручні оцінки

Певне, ми такі розумні,
Певне, так багато знаєм,
Що всього того в «п'ятірках»
Вже не можуть оцінить,
Ось тому ввели у школах
Вчителі дванадцять балів.
Як же їх отих «дванадцять»
На уроках нам здобуть?
Окрім того, ще незручність,
Хоч манюня, та існує:
Ось, до прикладу, питають,
Як я зараз в школі вчусь.
Донедавна, хто питав так,
Відповідь давав негайно.
І без слів, а зрозуміло -
Пальців на руці ж бо п'ять.
А тепер, коли питають,
Як мені їм відповісти,
Щоб без слів, а зрозуміло?
Бо, коли я навіть їм
Дві руки здійму угору,
Буде там лиш десять пальців.
Де ж мені іще два взяти?
Ви ж, дорослі, - підкажіть.

Мрія ображеного першокласника

От як виросту великим,
Спершу отаким, як тато,
Ну, а потім навіть більшим,
Наче велетень якийсь.
Щоб усі довкола діти
Дивувались і казали,
Це про мене, щоб казали,
Що у них є захисник.
Не дозволю я нікому,
Навіть хлопцям старших класів,
І не тільки зі своєї,
А із інших навіть шкіл,
Зачіпати, образати,
Нас, молодших і слабкіших,
Може, ще і не дорослих,
Та уже й не малюків.
Як я грюкну, як я стукну
На того, хто зачіпає,
Та візьму його за носа
І поставлю у куток.
Хай подумає, що чинить,
Трохи навіть хай поплаче,
До дзвінка нехай поплаче,
Що нас кличе на урок.

Суперечка

Одна суперечка в Максима та Кліма,
Хто перший в недбальстві і ліні між ними.
Максим щось не вивчив,
А Клим не довчив,
Або навпаки.
Тож одні нічії.
У їх поведінці і в школі, і вдома.
Оцінки, теж бачимо, більше, ніж скромні.
Нехлюйство, нахабство –
Така у них вдача.
Ведуть себе так,
Мов із лісу, одначе.
Вважає їх дехто, що хлопці — «круті»,
Бо перші вони серед класу — в хвості.
А ви як гадаєте, хлопці й дівчатка,
Чи може, й для вас заважка ця загадка?!

Урок відпочинку

Ввели в другім класі найкращу з новацій –
Незвичний урок відпочинку у праці:
Дівчатка Олена, Оксана, Галинка
У класнім альбомі квітчають сторінки.
Лариса та Віка рушник вишивають,
Мозаїку Ніна та Натка складають.
І в хлопців робота знайшлась до смаку:
Антоша майструє сопілку дзвінку,

Два Йванки з картону будують будинок –
У праці з них кожен знайшов відпочинок.
Пилип та Максим лиш роботи не мають,
Сидять склавши руки, та, знай, позіхають,
Бо всі, хто не має до праці охоти,
Ніколи не зможуть нудьги побороти.
З неробами дружби шукає нудьга,
Її ж нам лиш праця збороть помога.

Потрібна «жива» допомога

В одному будинку, в під'їзді одному
Хлоп'ята живуть, невідомі нікому:
Чотири однолітки з п'ятого класу: -
Юрко та Микола, та тезки – два Васі.

Майбутні спортсмени, мабуть, футболісти –
Таких є чимало у нашому місті.
І в школі «четвірка» навчалась успішно,
Й на вулиці сяяла їхня усмішка.

Та раптом їх бачити стали нечасто,
Де ж хлопці могли так раптово пропасти?!
Лиш бачать, як мчать то до школи, то з школи,
Без них занудився і м'яч вже футбольний.

Не мріють хлоп'ята про вищу вже лігу,
Одне їх турбує – комп'ютерні ігри.
Увечері, вдень і на свято, і в будні
Комп'ютер, на жаль, не пуска їх нікуди.

Туманиться зір, не такі вправні рухи,
Про спорт і навчання не хочуть і слухать.
Батьки, вчителі вже забили тривогу,
Чекають на вашу «живу» допомогу.

І глухі, й короткозорі

В Максима і Клима
Таки щось з очима.
Мо, короткозорі?!
Таке-то в них горе...
Ось прилади й книги в клас учні заносять,
А наші хлоп'ята, крім власного носа,
Не те що не бачать, а навіть не чують,
На дошці «каляки-маляки» малюють,
А то вже штовхаються десь в коридорі,
«Глухі» та до того ж ще й «короткозорі».
До лікаря б їх, тільки от до якого,
Чи інша їм треба якась допомога?!

На кшталт байки без моралі *(для дорослих і дітей)*

Сень, Юрась, Дмитро й Микита
Грались у «менти й бандити»:
Ті щось крали, ті ловили,
Грали так вже, як уміли,
Часто змінюючи ролі, –
Фільмів про таке доволі.

Під кінець, опісля «зони»
Грала лиш злодюг «в законі».
Вже без міліціонерів
Поділили все на сфери:
Сень очолює «бригаду»,
А Юрась в якійсь там раді,
А Дмитро ледь не міністр,
Та задер Микита ніс:
- Я, однак, за всіх вас вищий,
Я ваш дах, точніше — «криша».
То, щоб не було «базару»,
«Бабки» — в шляпу від навару».
П'ятикласники – одначе –
Грають все, що не побачать,
Все, що із телеекрану,
Хлопці грають бездоганно.
Космонавти ж, лікарі
Не проходять в їхній грі,
Бо нема ж їх в серіалах.
Де ж мораль?
Нема й моралі...

5

Не ділиться дружба, якщо вона є

Поспішайки

Ну й поспішайки
Мишко та Микола:
Тільки-но поспіхом прийдуть зі школи, —
Миттю летять з-за плечей рюкзаки,
В котрих, крім всячини, є ще й книжки,
Зошити ж є і щоденники, певне...
Часу нема на них тратить даремне.
Швидше поїсти – й гайда у двори,
Де хлопчаки, там все дном догори:
Сміх, доганяли,
Футбол і лапта –
Курява тільки увись підліта.
Вечері поспіхом мчаться додому,
Вічно спішать, не зважають на втому.
Роблять домашнє завдання с'як-так,
Звісно ж, із поспіхом тим, а відтак -
Учні у класі назавтра вже знають,
Що з того поспіху врешті буває.

Мрії про крила

Як добре пташкам, що уміють літати,
Хотів би я теж, як вони, крила мати,
Великі-великі, ще більш, ніж в орла,
Й щоб сила у них теж орлина була.
Ото б уже я налітався у небі
Й не мав би ні в чому, напевне, потреби,

Ніхто вже не зміг би мене наздогнати,
І навіть ніхто б не зумів розшукать:
Ні тато, ні мама, ні навіть бабуся,
Ні вчителька, котру я трішки боюся,
Бо всі вони інколи журять мене,
Для них поведінка ж моя – головне,
Та вивчені добре уроки,
Тож я подивую їх трохи:
Як тільки почнуть вони раптом журить,
Від них полечу я за хмари в ту ж мить.
Але якщо будуть мене шанувати,—
Нащо мені крила кудись там літати?

Вдома з дідусем

Коли з дідусем залишаюся вдома,
Не граюсь я вже, а працюю до втоми.
Дідусь мені каже:
- Склади й полічи
Окремо всі іграшки, книги й м'ячі,
Окремо ракети, окремо авто...
Подерті ж книжки, щоб не бачив ніхто,
Я нишком під ліжко складаю.
Одначе дідусь й не підгледів, а знає
Про схованку зовсім нехитру мою.
І змушує книги ті швидко дістати,
Їх треба, мовляв, берегти й поважати.
Хто ж може мені із дітей підказати,
Як книги оті берегти й поважать?

На пасіці

На пасіці у дідуся,
Коли б ви тільки знали,
Бджолина армія уся
В політ по мед зібралась.
У полі ж гречка зацвіла
І медовичка в лузі.
Якби де взяти два крила,
До них пристав би в друзі.
І полетів би з ними я
Пилок на мед збирати,
Та, видно, доля вже моя –
Той мед лиш смакувати.

Перегони

В нас своє домашнє ралі:
Хто проїде швидше й далі.
То ж не ми – мотори наші
Від гудіння стали кашлять.
Наші швидкісні авто
Мчать, як в цирку-шапіто:
По паркету і по стінах,
Ми ж за ними — на колінах.
В перегонах цих нас троє,
Й кожен «золота» достоєн:
Водії ми першокласні,
Бо вчимося в першій класі.
Наші гоночні авто
Не наздожене ніхто!

Дресирувальники

В «підглядочки» й «обзивачки»,
В «обдурилки» і «дражнилки»,
В «повторялки» й «доганялки»,
У «чомучки» й «підстрибучки»,
І в «хотіли», і в «мирилки»...
Навіть в те, про що й не знали,
Після школи вдома грали.
Потім, як усе набридло,
Смакували ми повидлом.
Ну, а потім, ну, а потім...
Узялися до роботи:
Ми собі зробили сцену
(Цирковий манеж, арену)
Й почали дресирувать
Двох сусідських кошенят, -
Щоб на лапках двох ходили
І нявчали що є сили,
І крутили щоб хвостами
Та ще й бігали за нами...
Не робота ж це, а мука –
У подряпинах всі руки.
- Досить, -
врешті мовив Вова, -
Ми ж, на жаль, не Куклачови...
Це б до нього в другий клас
Кошенят віддять і нас.

Дивний сон

Дивний сон мені приснився,
Наче я переродився –
Зовні так неначе я,
Тільки вдача не моя:
Вже не списую уроки,
Клима не боюсь нітрохи,
І з Діаною дружу,
Тільки правду всім кажу,
З дідусем не сперечаюсь,
Хоч і власну думку маю,
Вранці вже роблю зарядку,
З ранця викинув рогатку,
Скельця й різні ще забави...
Жити ж стало нецікаво,
Тож без зайвого жалю
Дивний сон цей пересплю.

Приборкувач

В семирічного Микити
Ноги, руки й ніс побиті:
У синцях, подряпинах –
Можна б і заплакати.
Та Микита наш – «герой» -
Ні сльозинки, ані: «ой».
Бо задумав наш Микита
Скейтом керувать навчитись:

Мов стріла, щодуху мчать
І крутитись, і стрибать,
Наче семикласники,
«Круто» так і «класно» так.
Ніпочім йому синці,
Тільки б мчать, як хлопці ті,
Наколінники протерті,
Та, однак, зятято, вперто
Скейт приборкує Микита,
Вже ж йому недовго вчитись.
Скоро так на нім помчить,
Що його нам не спинить.

Пісенька фантазії

Броджу я зранку
Безперестанку
По травах у росі,
Чарую очі,
Кому захочу,
Й купаюсь в їх красі.
До кого злину,
Той в ту ж хвилину
Побачить дивосвіт.
Любі малятка,
Дівчатка й хлоп'ятка,
Зі мною ж ви дружить.

Приспів (2 рази)

Будемо, будемо з тобою дружити,
Мила фантазіє, ти ж найкраща в світі.

Зі мною кожен
Зло переможе,
Ти лиш мені повір.
В кожній забаві май лиш уяву
Й ми полетим до зір.
Промінчик сонця
Несу в долонці –
Треба ж усіх зігріть.
Вам, мої милі,
Дарую крила,
Щоби увись злетіть.

Приспів (2 рази)

Будемо, будемо з тобою дружити,
Мила фантазіє, ти ж найкраща в світі.

6

Дивокольорами розмальовуй з нами

І танцюєм, і стрибаєм

У червоних чобіточках
Ніжки просяться в таночок,
А в коричневих сандалях
Мчать самі мене щодалі.
А в м'якеньких синіх тапцях
Зручно стало навіть жабці.
З нею ж ми разом стрибаєм
І від цього ж радість маєм

Диво-рибалка

Женька - голова бідова
Олівцями рибу ловить,
Отакі-то в нас дива,
Бач, розумна голова:
Карася червоно-жовтим
В синьому ставку забовтав,
А зеленим і червоним –
Окунця, щоб не потонув.
Незважаючи на втому,
Жовтим з чорним витяг сома.
Натрудив добряче руку,
Витягши зеленим щуку,
А коричневим – в'юна,
Ну нікого ж не мина.
Він багато б ще впіймав,
Та олівчики зламав.

Доки десь він їх ладнає,
Рибка наша підростає,
Та однак настане мить,
Буде знов її ловить.

Коні наші трударі

Всякі є на світі коні –
Чорні, білі і червоні.
Сірі в яблуках, рябі...
Вибирай на смак собі.
В селах можеш ти почуть,
Як по масті їх зовуть:
Чорний кінь – то вороний,
Ходить, наче головний,
А рябий – то кінь строкатий
Добре поле їх орати.
Кінь жовтавий – то буланий,
У роботі не останній.
Кінь блідий – то чалий кінь,
Невідома ж йому лінь.
Всі вони — сільські трудяги,
Для робіт, не для розваги:
Ними орють, сіють, возять
Ще й підвозять нас на возі.

Розгадка на грядці

Наш Антошка — молодець,
Взяв маленький заступець
Й, наче на зарядку,
Йде копати грядку.
У своєму ж він городі,
Щось копає, поскородить.
І посіє залюбки
І горох, і огірки,
І цибульку, й буряки,
І усяку всячину,
Що рости призначена.
Невтямки ж йому просте,
Як з насіннячка росте
І зелений огірок,
І червоний бурячок,
Баклажанчик синій,
Гарбуз біля тину
І горох, і морковиця –
Треба, певне, потрудиться
З ним і сонечку, й дощу,
Щоб росло все досхочу:
Ось така розгадка
Виросла на грядках.

Розмальовуй з нами

В кольо-кольо-кольори
Ти цю книжку прибери,
Щоб були красиві
Вам і нам на диво
Сонечко жовтаве
І павич і пава,
Веселкове літо,
Грушки соковиті,
Зебра полосата,
Квітів пребагато,
Риба в синім морі
І рівнини, й гори,
І садок дитячий,
Де ніхто не плаче...
Розмалюй так білий світ,
Щоб і взимку зміг нас гріть.
Дивокольорами
Розмальовуй з нами!

Без зайвих слів люблю птахів

Покажу, на що я здібний,
Намалюю вам колібрі.
Хоч вона найменша пташка,
Малювать її ой важко:
Вся ж вона така барвиста,
Золотаво-промениста,

Припадає до квіток
Й попива нектар-медок.
Ще ось пташка невеличка,
Наша чарівна синичка,
Хоч і не така барвиста,
Не сидиться їй на місці,
Ніжним співом «тінь-тінь-фіть»
Нас і взимку веселить.
В барвах сірих – то зозуля,
Щоб про неї не забули,
В лузі голосно кує,
Довгі роки роздає.
Взимку ж бачив, як в дворі
Веселились снігурі,
Снігурі-червоногрудки,
Мов зимові незабудки.
Ще ж люблю я малювать
Білогрудих ластів'ят,
Жайворонка в полі
І папуг на волі,
Півників, індиків –
Свійських вже, не диких
Бо я ж всіх люблю птахів,
Видно ж це без зайвих слів.

Наші малюнки

Тут, на моїм малюнку
Стоять солдати струнко.

Я ж першим в їхньому строю
Із автоматом ось стою.
- А на моїм— я лікар,
А я – спортсмен великий,
А я - ось на комбайні
Жну ниву урожайну.
А я - учитель в школі...
Лиш ледарів ніколи
В нас на малюночках нема.
Щоб малювати нікчем усяких,
Рука ж олівчик не трима.

Павучок

Павучок-срібнячок,
Сплівши павутинку,
Заховався у куток
Відпочить хвилинку.
Ні, не те щоб відпочить –
Він на мух чатує.
Чути вже якась дзижчить:
Начувайсь – вполює.
Побажаймо ж павучку
В полюванні вдачі,
Причаївся, бач, в кутку,
Враз і не побачиш.
Та як тільки залетить
В павутинку бджілка,—
Відпусти її в ту ж мить,

Не пошкодь їй крильця.
Бо вона ж несе медок
Діткам і дорослим.
Та і джміль, її дружок,
Жде до себе в гості.

Гостинці у корзинці

У Сергійковій корзинці
Лісові лежать гостинці:
І гриби, і рибенятка,
І впереміж, й по порядку –
Так в Сергійковій корзинці
Лісові лежать гостинці.
Зверху, мов лісовички,
Білі та боровички,
У коричневих крилятах
Біля них такі ж маслята.
Трішки нижче — сироїжки,
Он які в них білі ніжки,
Шапочки ж у них барвисті,
Під осінній колір листя,
Зеленаві – то зеленки,
Ледь коричневі – опеньки.
Мухомор, хоч з виду красень,
Лосі лиш на нього ласі.
Тож в корзинці недарма
Не було його й нема.

Друзі наші козенята

В баби Каті є коза,
Не якась там дреза,
А коза-козуня
Козенят мамуня.
Козенята ще без ріжок –
Стрибунці грайливо-ніжні,
Поділюсь секретом з вами –
Слухають у всьому маму.
Від матусі ні на крок,
Тож до них не те що вовк,
А й вухань-зайчисько
Не підходить близько,
Лиш розважливі хлоп'ята –
Друзі нашим козенятам:
З рук їх листячком годують,
На листочках же малюють, -
Он вони які красиві:
Вам і нам, і всім на диво.

Малюю мир

На папері вздовж і ввиш
Не війну малюю – мир!
Мирне сонечко у небі,
По ставочку плава лебідь,
Друзі граються у колі,
Всяких іграшок доволі,

І себе я тут малюю,
Бачте, ось палац будую,
Намалюю ще й солдата –
Треба ж мир охороняти.
А лихій страшній війні
Напишу дві букви – «НІ!»

І ти разом зі мною намалюй і розмалюй
МИР.

7

**Хай казковий оцей світ
буде сонечком нас грить**

Казочка яскравих малюнків

Хтось скаже знічев'я, що це небилиця,
Мовляв, що такого в житті не бува,
Щоб з будки на хлопчиків гавкала киця,
А вірші за них вчила мудра сова.
Щоб ніжками відра з водою ходили.
Й дерева корінням угору росли,
Й ведмеді, мов чайки, літати уміли,
Ще й квіти узимку в снігах ожили.
Тут клякси звичайні – не клякси, а звірі,
Тут плями від фарб – то озера й моря,
Тут все в кольорах, не в пошані тут сіре,
Тут навіть в рожевому чорна діра.
Країна ця зветься Каляка-Маляка,
За старшого в ній Олівець-Малювець,
А пензель, альбом, фарби, крейди всілякі,
І майстер-фломастер, й мольберт-молодець –
То мешканці вільні тієї країни,
Де все ожива й по-новому росте.
Там з доброї волі Принцеси Мальвіни
Нам сонце дарує зерня золоте.
Його можеш ти де завгодно саджати:
На білім папері, паркані, стіні,
На чорнім асфальті, в дворі, біля хати,
І збоку, на дідовім навіть човні.
Воно пророста, мов травичка у лузі,
Відчуй лиш уяви своєї ти смак
Та в поміч поклич олівців та їх друзів,

Тих мешканців вільних з країни Маляк.
Миттево в скафандрі ти сядеш в ракету –
Зелену чи жовту – різниці нема,
Відтак полетиш на Червону планету,
Бо ти вже ж герой-космонавт не дарма.
Не хочеш у небо – гайда вудить рибу –
Її, бач, фломастером можна впіймать,
А то враз у джунглях опинишся ніби,
Й за друзів вважатимеш тигрів та мавп.
Ким схочу в країні тій можу я бути:
Бермудський трикутник мені ні по чім,
Бо зможу його кораблем перетнути,
Для вас може здатись він, справді, чудним.
Бо плавати можна на нім і літати,
Бо крила підводні й наводні в нім є,
Там я капітан, мене можеш впізнати,
Хоч там з бородою обличчя моє.
Узимку захочу потрапити до літа:
Немає проблем – квіти, бджоли, гриби...
Набридне жара і футбол, так я миттю
На санках катаюся з гірки собі.
Оце так країна Каляка-Маляка,
Цікаво і весело всім у ній жить:
Малятам, качатам, котам-забіякам...
Там навіть з акулами можна дружить.
Тож часу не гай, а мерщій, як годиться,
В країну Маляку нам треба рушати,
Там будем разом не якісь небиліці,
А дуже яскраві казки малювати.

Дива на планеті «Х»

Коли нам набридли хлоп'ячі забави,
«Мультишки» якісь і морозиво навіть,
Пішли ми дворами ловить сірих ґав,
(Можливо, з вас хтось хоч одну з них впіймав?!)
Бо ми ж хоч ловили, впіймать не змогли,
То гірш, ніж перш нудьгувать почали.
Аж доки Антошка не вгледів kota –
Впіймав й прив'язав йому щось до хвоста.
Те, щось на бляшанку було дуже схоже,
Таке під ногами знайти міг би кожен.
Та тільки kota ми з отим відпустили,
Воно загуло, затряслося щосили.
Й разом із Мурком піднесло нас до неба,
Як вірить не хочеш, то краще й не треба,
Бо й ми б не повірили диву такому,
Та нас не було аж півмісяця вдома.
Нас в розшук по «телику» враз об'явили,
А ми ж на планету чужу залетіли,
Таку, як Земля, тільки меншу утричі,
Там все, як у нас, тільки більш довговічне:
Ніщо не ламається там і не рветься,
Таким там, як ми, пречудово живеться,
Там наші бажання сповнялися вмить,
Однак попервах було важко нам жить.
Не встигнеш, бува, на когось щось сказати,
Ти сам тим (несказаним) мусив ставати:
Тому довелось побувать мені цапом,

Антошка ходив, мов собачка, на лапах,
З Микитою трапилась теж чудасія,
Якої недавно позбувся насилу,
Бо він був опудалом, що на городі,
(Про те навіть згадують смішно сьогодні),
Допоки ми чемними стали на ділі,
Чого на планеті ми тій НА-ТЕР-ПІ-ЛИСЬ...
Щоправда ніхто нас отам не образив,
І ніжку ніхто не підставив ні разу.
Але нам бляшанки до ніг прив'язали,
Щоб все біля нас і тряслось, і гурчало,
Щоб ми не могли там кудись утїкти,
Щоб з нас насміялись тамтешні коти.
А наш не сміявсь, бо було не до сміху.
Втік швидко від нас, буцім, нам на потіху.
Зі страху забився у лисячу нору,
Журився і плакав з досади та горя...
Як тільки Мурлику свого відшукали,
Бляшанку від його хвоста ВІД-В'Я-ЗА-ЛИ.
В Антошки знайшовся шматок пиріжка.
Хай, каже, для нашого буде котка.
(Хоча ми самі, як і він зголодніли) –
Тоді й планетяни нас там пригостили.
І вмить з наших ніг познімали бляшанки,
І спать нас поклали до самого ранку.
У сні помістили в космічну тарілку,
І враз порозвозили нас по домівках.
Радіють батьки, вчителі в школі раді,
Що наші пригоди лишились позаду,
Що ми повернулися, тобто знайшлися,

Свої ж відкриття дошкільнятам полишим.
Можливо, і їм доведеться колись
Отак, як і нам, полетіти увись
Й попасти на ту невідому Планету.
Тож ми таємницю її РОЗ-СЕК-РЕ-ТИМ:
Щоб весело там, щоб цікаво там жить,
Учімося тут все довкола ЛЮ-БИТЬ!!!

Чи килими літають без моторів

Не в тридев'ятім царстві
І не в краю чудес,
Не в войовничій Спарті
Й не за морями десь.

А в нашому під'їзді,
На поверсі одним,
Живе хлопчина-фізик,
Йому десь років сім.

Сашка ми так прозвали,
Бо зна вже з дитсадка,
Хто рухає трамваї
Й суть блискавки яка.
Про сонце, про планети
Він може розказать.
Чимало зна секретів,
Що й нам потрібно б знать.

Тому і полюбляє
Він кепкувать з казок,
Мовляв, так не буває,
Там безліч помилок:

Чи можуть без моторів
Літати килими?
І праски у Федори
Як бігають самі?

Хіба літають в ступах?
На те ж є літаки.
В це лиш в молодших групах
Ще вірять малюки.

Тих нісенітниць скільки
В казках, що й не злічить, –
В них печі і сопілки,
Криниці, скелі, гілки...
Уміють говорить.

Дурниця, що й Хоттабич
Мав силу в бороді
Й що десь царівна-жаба
Зарадила біді.

Пусті слова і звуки,
В них правди геть нема,
Все всупереч наукам,
Там вигадка сама.

Смішне й підземне царство,
І мешканці його,
Як міг туди попасти
Альоша – і чого?!
Дива, що й курка чорна
Могла міністром бути,
І гноми, і потвори
Навряд чи десь живуть.

Ні зерняток чарівних,
Ні рибок золотих –
Казкове кожне диво
В нім викликає сміх.

Однак, як хто питає,
З ким хоче він дружить,
Часу не зволікає,
Відповіда в ту ж мить:

Із Карлсоном і Вінні,
А також з Малюком
І звісно, як зустрінеться,
То з Женькою й Синьком.

Дружити з Буратіно
Також за честь би мав.
(Вони б і без Мальвіни
Вдались до добрих справ).

От з третьої квартири,
Якби він подруживсь,
Тоді б казкам повірив,
Було б то диво з див.

Бо в ній живе дівчисько,
Що носа задира,
Й не підпускає близько,
Мов він якась мара.

А все через дражнилки,
Дошкульні і смішні...
Перекажу вам кілька,
Що вчулися мені:

«Плакса-вакса в нас Оксана,
Кирпоноса і погана...»

або ось:

«Довгоногу я Оксану
Запряжу в залізні сани
Та й на ковзанку поїду,
Цуцик буде бігти слідом».

І таке інше...

По секрету, Сашко й сам
уже не вірить у свої дражнилки,
бо знає, що Оксана дуже

Гарна і красива дівчинка і
Майже ніколи не плаче.

А дражнилки, то так, аби привернути увагу,
Тому зараз він уже складає мирилки,
які допоможуть їм порозумітись і
подружитись.

А відтак Сашко повірить
у фантастичну силу чарівних казок.

Чудасія з решета

Жив та був, а може, й ні -
Так привиділось мені –
Кит чи кіт, чи мишенятко,
Може з казки чи загадки,
Не второпаю, їй-богу,
Кличу вас на допомогу
Розібратись, що ж воно
З «мультика», а чи з кіно...

Небилиця то, хтось каже,
Ні побачить, а ні зважить,
Ні вщипнуть, ні подразнить,
Не впіймать в рибальську сіть.

Що ж воно за чудасія,
Котру ранок нам посіяв,
Дощик щедро те полив,

Промінь сонячно пригрів?
Й почало воно рости,
Підростаєш з ним і ти.
Підростають всі малята,
Дошкільнята і «шкільнята»,
Навіть сиві дідусі
І бабусі геть усі.

А слонам рости вже годі,
А ні завтра, ні сьогодні
Вони й так, немов ті хмари
Із небесної кошари,
Йдуть до нас, либонь, у гості,
Розмістити їх непросто.
Й хоч затісно буде нам,
Раді ми таким гостям,
Раді тиграм й бегемотам,
І дельфінам, й кашалотам,
Білкам раді і зайчатам,
І мурахам, і качатам –
Всім звірятам і птахам –
З ними ж весело всім нам.
Зміг я, бачся, розгадати
Те, про що не міг сказати.
Виявить – Що? Де? Коли?
Ви мені допомогли.
І лишається малята
Нам лиш те розмалювати.
Тож пошлем у всі кінці
Ми гінців по олівці

І по фарби, і мольберти,
І по гумку – зайве стерти...
Розмальований наш світ
Сонечком всіх буде грить.

3 Рексом на велосипеді *Казка-мандрівка*

Було це давно, а можливо, недавно.
Хтось може сказати – цього й не було.
У дивному царстві, в предивній державі,
Що схожа, либонь, на маленьке село,
Де все на виду, де не треба ховатись,
Бо тину й паркану там зроду нема,
Без всяких замків там комори і хати,
Тому-то й замків тих ніхто не лама...
Лише Буратіно там з ключиком ходить,
Хоч ключик й для нього вже теж дивина,
На злагоду й згоду одна там лиш мода,
Бо мода одна там на злагоду й згоду. –
В усьому завжди головує вона.
До Вовка там Заєць заходить у гості.
(Хоч дружбу водити і з Вовком не просто) –
Там навіть в Кощея і Баби Яги
Малята смакують смачні пироги...
Чуткам я отим, як і ти, не повірив.
(Бо я ж не малюк,
Мені сім уже літ),
Однак якось вранці чкурнув я з квартири,

З дев'ятого поверху в дивний той світ...
На велику я, з рюкзаком за плечима
Помчався, ще й Рекса свого поманив.
Ніхто б з нас ніколи нізащо не втримав,
Хіба, може, татко,
Коли б він схотів
Мене із собою узять на рибалку...
А так ми із Рексом гайда в доганяли.
Ми мчали, ми їхали лугом і лісом
Наліво, направо, кругом, навпрошки,
А потім полями далеко за місто
Туди, де ростуть кропива й будяки...
Навряд чи домчались туди б малюки.
Було ж нам із Рексом, аж зовсім не лячно,
Бо ми з ним дорослі, дорослі ж не плачуть.
Хоч ми з ним і збилися на манівці,
Хоч з'їли ми все, що було в рюкзаці,
Хоч ми й заблукали в яругах і хащах,
Подумалось – безвісти вже ми пропащі...
Обдряпало нас, обпекло, обколело,
Зате ж це була найсправжнісінька
В-о-л-я.
І вистрибом мчався наш велосипед,
Хоч їздить по ритвинах, справді, не мед.
Отак ми з друзякою Рексом нарешті
Домчали, доїхали до перехрестя.
Стежина сюди і стежина туди:
Сюди – не біжи, а туди – не ходи...
Тоді ми стежину свою протоптали.
Послухай уважніше, що ж було далі.

Як ми до-то-топ-та-ли-ся аж до гори,
Вмить стало довкола все дном до гори.
І небо, і сонце вже стало під нами:
Рекс лапки підняв, замахав я руками,
Ще й велик новенький лишився без рами.
Не віриш: такого, мовляв, не було,
Але ж я побачив те диво-село,
Чи диво-державу, чи диво-країну...
Отож я до неї із Рексом
Прилинув:
Весела, красива і вся у роботі,
Будинок там зводив
З Незнайкою Поттер,
Там Тюбик картини смішні малював,
А Гном з Білосніжкою пісню складав,
Том з Геком усім роздавали скарби,
Ні centa не лишивши навіть собі.
Висаджував Мауглі сад із Шерханом,
Пінноккіо вчився у школі старанно.
Хоттабич старий і Барвінок, і Дзвоник
Везли на верблюді цукерок півтонни.
Із острова щойно вернувсь Робінзон,
Нам вражень привіз у мішку мо' мільйон.
Відкрився мені ще маленький секрет,
Що там Вінні-Пух вже вивча етикет.
Мотор свій ладнає із Шпунтиком Карлсон –
На них можна завжди у всьому покластись
Й хоч завтра летіть в Простоквашино навіть,
Щоби відпочить з Дядьком Федором славно.
Мишкова зварилася в часі тім каша:

Всім порівно, бо всі – не чужі ми, а наші!
На кашу оту з Рексом нас запросили,
Від неї у мене прибавилось сили.
На цілий вершечок від неї підріс,
А Рекс на хвості й кішці кашу приніс.
По правді собачій, без підступу, щиро,
Щоб жити надалі із кицькою в мирі.

У країні лежебокій...
(Казка – ледь не бувальщина)

От якби не ці уроки,
не було б мені мороки,
А щоб спортом ще займатись,
Треба теж охоту мати.

Звісно, в світі краще жити,
Як нічого не робити.
По хотінню в дещо грати,
Та найбільш за все – лежати.

Хрумкати смачні цукерки
І на все плювають відверто.
Ще й дивитись днями «телик»
В теплій затишній оселі.

Ех, була б така країна,
Враз до неї б я полинув,
Підданим її б я став...

Жаль, нема таких держав.
Тільки-но таке подумав
З превеликим дуже сумом,
Як почув:
- Няв... є така
Для такого хлопчачка.

Й бачу диво, як до мене
З даху по телеантені
Кіт спускається учений.
Не повірив я, одначе,
В те, що чув, і що побачив.
Думав, це якась мара
В дивну гру зі мною гра.
Та спустився вчений котик
Й перед мене став навпроти.
І пронявкав:
- Няв зі мною
До країни отакої.
Її назва - Лежебока,
Там не будеш вчить уроки
І про спорт ти там забудеш,
Там лежати зможеш всюди:

І на грядці, й на печі,
Вдень і вранці, і вночі
В полі, в лісі, ще й на лузі...
Там знайдеш ти справжніх друзів.

Будете разом лежать,
Будете дрімать і спать.
В снах ігратись, веселитись
І по-справжньому дружити.
Покажу туди дорогу -
За твоїм вона ж порогом. Поспішати не
годиться,
Покотися по травиці
(Не на гору ж, а з гори)
Й дочекайсь її пори,

Як осел на пасовисько
Вийде й буде пастись близько,
Вмить на нього ти сідай
Й вітра в полі доганяй.
Тож як вітра доженеш,
В ту країну й попадеш.
Ось вона, немов савана,
В ліжках, килимах, диванах,
Справжній рай для хропунів,
Свистунів і сопунів.
Для усіх, що люблять спати,
А чи просто так лежати.

Там тебе ураз пізнають,
З добрим днем попозіхають,
Тобто так попривітають.
І відтоді станеш ти
Отаким, як ми, — коти:
Будеш някати, мурчати,

Будеш їсти, будеш спати.
Станеш схожим ти на мене
- Не простим котом, а вченим.
- Ні! Не хочу в ту країну, -
Закричав я
Та й прокинувсь...
Біля мене кіт Мурлика

Й вусом не повів од крику.
Чи дрімає, а чи спить,
Ви ж Мурлику не будіть.

Мишкам теж кажу я: "Ша" ...
В нім ледачого ж душа,
Може Костика чи Вані,
Чи Галинки, а чи Тані,
А, можливо, й нічия,
Та могла би бути моя..
Я ж котом не хочу стати,
Краще буду працювати:
Вивчу старанно уроки
Без вагань і без мороки.
І пограю у футбол,
Не один заб'ю ще гол.

Лежебоку ту країну
Дуже вчасно я покинув,
Зміг спокусу подолать
Й мешканцем її не стать.

Друзів з космосу ждемо *(Майже казка)*

Сьогодні чи завтра,
А може, ще вчора
Збирав я під грушами
Струшені зорі.

А мо' й не під грушами,
Може й не зорі.
Однак щось збирав я
Не завтра, так вчора.
Коли ж назбирав
цілу торбу того,
Що й сам не второпаю,
Навіть чого
До вас те приніс,—
Розбирайте, малята,
А я ще піду отого дозбирати.
Воно ж, те, усюди,
Куди не поглянеш:
У полі і в лузі,
І в наших бажаннях.
То ж, любі малята,
Ви часу не гайте,
Зі мною разом
Оте диво збирайте.
Оте, що надумалось вам,
Що схотілось,
- Таємне й не зовсім

Іще зрозуміле.
Те, нами назбиране,
Знову засієм.
Бо то ж наші з вами
Улюблені мрії.
Не даймо загинути їм
І пропасти. Вони ж нас врятують
За це від напастей:
І в прикру годину
Вони нас розважать,
І казочки теплу складуть ще й розкажуть.

Про хлопчика-мрійника
З першого класу,
Як в морі він плавав
І "кролем" і "брасом",
Як він переміг
У змаганнях штангістів,
Піднявши вагу
Кілограмів десь двісті...
І в спорті він перший,
І перший — в навчанні...
Можливо, й не перший,
Однак не останній.

А він ще літав
І на Марс, і на Місяць,
Бо тут, на Землі,
Йому мало вже місця.

Там, в космосі, справді,
Він друга зустрів,
Такого ж, як сам,
Тільки з інших світів.

Киталиком звався
Новий той друзяка.
Віталіка вчить він
Паролям і знакам.

Й до класу заходить
Він інколи в гості,
Однак розпізнати його
Нам не просто.

Киталик з Віталіком
Дуже вже схожі.
Учитель і той
Розрізнити їх не може:
Віталік у класі
Неначе сидить,
Щось дума своє
і зятято мовчить.
На жодне питання
Не відповіда,
Захворів чи сталась
Якась ще біда.
У зошитах — знаки, паролі, нулі.
І, справді, якась дивина взагалі.
Повірте, в цю ж мить

За вікном теж Віталик
Ганя у футбол...
Ми за ним і помчали.
Коли наздогнали,
Тоді й здогадались,
Що в класі сидів то
Космічний Киталик.

Бо наш, як і ми,
І штурхавсь, і сміявсь,
Що навіть учитель про все здогадавсь.
Киталик Космічний
Чекати не став,
Коли його з класу
Учитель попросить.
Зник швидко, бо швидкість
Космічну він мав,
Однак нам сказав,
Щоб чекали у гості
Його і таких же
Космічних друзяк.

Ми ж їх і ждемо,
Подадуть лише знак,—
Зустрінемо радо,
Як давніх знайомих,
Запросим до школи,
у двір і додому.
Разом будем вчитись,
разом будем гратись.
Ну, хто не хотів би
таких друзів мати?!

Зміст

1. Рано-вранці на зорі	3
2. Головний собі я сам	15
3. Веселий голос подаю (абетка-мозаїка)	33
4. Кличе дзвоник на урок	41
5. Не ділиться дружба, якщо вона є	55
6. Дивокольорами розмальовуй з нами	63
7. Хай казковий оцей світ буде сонечком нас гріть	73

Літературно-художнє видання

Буденний
Василь Йосипович

ВДОМА, В ШКОЛІ І В ДВОРІ...

Вірші для дітей дошкільного
і молодшого шкільного віку

Підписано до друку 26.12.2017 р.
Формат 60х84/16. Папір офсетний. Гарнітура PragmaticaC.
Ум. друк. арк.5,58. Зам. №358. Тираж 250 прим.

Видавець ТОВ «Бук-друк»
м. Житомир, вул. М. Бердичівська, 17А
тел.: (0412) 422-106

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції України
серія ДК №5610 від 21.09.17 р.*

Друк та палітурні роботи ТОВ «Бук-друк»
м. Житомир, вул. М. Бердичівська, 17А
тел.: (0412) 422-106, e-mail: book_druk@i.ua

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції України
серія ДК №5610 від 21.09.17 р.*

ISBN 978-617-7607-47-1

9 786177 607471

